

НАШИЯТЪ ТЕАТЪРЪ ПРЕДИ ОСВОБОЖДЕНИЕТО

Преди освобождението на българитѣ отъ турското робство, преди повече отъ 65 години, въ тѣмната епоха на политическо и духовно робство, почти едновременно, на нѣколко мѣста въ отечеството ни, любители на театралното изкуство примамва мисълта да устроятъ на своя подтиснатъ и непросвѣтенъ, но любознателенъ народъ „театро“ за забава и поука. Тия любители, въ повечето случаи народни учители, сж първитѣ театрални ратници у насъ.

До колкото има сведения, първитѣ представления сж дадени въ Шуменъ и Ломъ, може би, едновременно, а на скоро следъ тѣхъ и въ Сливенъ.

А, че първитѣ дейци, започнали съ пиесата „Михалъ Мишкоедъ“ въ Шуменъ, на чело съ учителя Сава Доброплодни и съ „Райна Княгиня“ и „Стоянъ Войвода“ въ Браила (Ромжния), на чело съ Добри Войниковъ, сж гледали твърде сериозно на своята работа, говори не само резултатътъ, който виждаме днесъ, но и резултатътъ, който сж давали тѣхнитѣ представления още тогава — на времето. Известно е, каква важна роля за народното ни съзнание сж играли тия прости сценки, винаги придружавани отъ задушливи бенгалски огньове, съ живото слово, което на разбранъ роденъ езикъ се е разнасяло отъ тѣхъ.

Въ своята статия за най-видния преди освобождението театра-

ленъ деецъ, Добри Войниковъ, покойниятъ старъ книжовникъ Илия Р. Блъсковъ съобщава за съчиняванитѣ отъ Войниковъ „разговори“ между ученици, първитѣ въ българската литература диалози, които сж имали за целъ да пропагандиратъ родолюбиви идеи. До тогава, преди него, неговиятъ учител Сава Доброплодни билъ запозналъ шуменци съ „театро“, чрезъ първата дадена пиеса „Михалъ Мишкоедъ“; но това, което Войниковъ направилъ на 17 януари 1863 год., било нѣщо ново: имало и декламирање на „разговори“, и пѣсни, и музика.

Самата сцена и вечеринката дѣдо Блъсковъ описва*) по следния начинъ: „Представете си една стара кжша, която едва побира 100 — 150 души, притиснати единъ до други, нѣколко лоени свѣщи по прозорцитѣ — това е театралния салонъ; предъ събраната публика едно празно мѣсто, послано съ две рогозки — то е сцената. Всѣки съ напрегнато внимание гледа да види, слуша да чуе нѣщо необикновено, за което може би, да е чувалъ, но не е виждалъ. Всредъ общата тишина и любопитство, изведнажъ въ една близка стая, при отворенитѣ ѝ прозорци, гръмва ученическиятъ оркестъръ. И какво възхищение за присѣтствуващитѣ, почти изумени, слушатели! Съ голѣмо удовол-

*) Ил. Р. Блъсковъ — „Въ паметъ покойному, усердному, трудолюбивому, искреному болѣарско родолюбцу Добри П. Войниковъ“. Варна. 1885 год.